

PROSPEKTÜS

Yıl :2026 / YAZ

Sayı: 2026/2

FİNANSAL YENİDEN YAPILANDIRMA

Bankalarla Müzakere ve Mahkeme Dışı Kurtuluş Yolu

AYLA ŞABABOĞLU

&

AV. GÜLSEREN ÖNGÜN

GİRİŞ

Bu el kitabı, finansal sıkıntı içindeki şirketlerin banka ve finansal kuruluşlara olan borçlarını mahkeme kapısına gitmeden, doğrudan alacaklılarıyla masaya oturarak yeniden yapılandırabilmelerinin yasal çerçevesini ele almaktadır. Konkordatonun mahkeme gözetiminde yürüyen kolektif ve toplu bir süreç olmasının aksine Finansal Yeniden Yapılandırma (FYY), 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun geçici 32. maddesi uyarınca bankalar, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleriyle doğrudan müzakere yoluyla yürütülen, mahkeme dışı bir kurumsal kurtarma mekanizmasıdır.

Bu mekanizmanın güncelliği özellikle vurgulanmayı hak ediyor: 25.12.2025 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı ile geçici 32. maddenin uygulanma süresi, 28.12.2025 tarihinden itibaren iki yıl daha uzatılmış ve mekanizma 28.12.2027 tarihine kadar yürürlükte tutulmuştur.

Türk şirketler hukuku pratiğinde, finansal sıkıntı içindeki bir şirketin önündeki seçenekler uzun süre yalnızca iki uçta değerlendirilmiştir: ya bankalarla dağınık ve öngörülemez bir masa müzakeresi, ya da doğrudan iflas erteleme, konkordato veya iflas gibi ağır mahkeme süreçleri. Oysa 5411 sayılı Kanun'un geçici 32. maddesi ve FYY Çerçeve Anlaşmaları, bu iki uç arasında üçüncü, kurumsallaşmış bir yol sunmaktadır. Bu yolun sistematik biçimde bilinmemesi, birçok şirketin gereğinden erken konkordatoya yönelmesine ya da gereğinden geç, artık geri dönüşü olmayan bir noktada FYY'yi denemesine yol açmaktadır. Bu el kitabının temel amacı, bu bilgi boşluğunu kapatmaktır.

Kitap, borçlu şirket yöneticileri, bankalarla müzakere yürüten avukatlar, mali danışmanlar ve konkordato ile FYY arasındaki tercihi değerlendiren hukuk profesyonelleri için kapsamlı bir başvuru kaynağı olarak hazırlanmıştır. Sürecin yasal çerçevesini, Türkiye Bankalar Birliği'nce (TBB) hazırlanan ve BDDK tarafından onaylanan Çerçeve Anlaşmalarını, Hakem Kurulu mekanizmasını, yönetim kurulu sorumluluğuna ilişkin güncel içtihatları ve konkordato ile karşılaştırmalı değerlendirmeleri bir araya getirmektedir. Yönetim kurulu üyeleri için bu kitap, riskli bir kararı savunulabilir kılmamanın yol haritasıdır, mali işler direktörleri için bankalarla müzakere masasına hangi belgelerle ve hangi zamanlamayla oturulması gerektiğinin pratik rehberidir, avukatlar için ise konkordato ile FYY arasındaki stratejik tercihin hukuki gerekçelendirmesidir.

Kitap, doğrusal bir okuma için tasarlanmış olsa da her bölüm kendi içinde bağımsız olarak da kullanılabilir. Süreci ilk kez değerlendiren bir okuyucunun Bölüm 1'den Bölüm 5'e kadar sırayla ilerlemesi; sürecin ortasında bir uyuşmazlıkla karşılaşan bir okuyucunun doğrudan Bölüm 5' e (Hakem Kurulu) veya Bölüm 8'e (Başarısızlık Senaryoları) yönelmesi; yönetim kurulu düzeyinde karar alma sorumluluğu taşıyan bir okuyucunun ise Bölüm 6 ve ekteki Bölüm 10 Kontrol Listeleri'ni öncelikli olarak incelemesi önerilir.

Konkordato El Kitabı'nın (Prospektüs Sayı 1) doğal devamı niteliğindeki bu çalışma, "mahkeme içi" ve "mahkeme dışı" kurtuluş yollarını bir bütün olarak değerlendirebilmeniz için tasarlanmıştır. İki el kitabı yan yana okunduğunda, Türk hukukunun krize giren şirketlere sunduğu araç kutusunun tam bir haritası ortaya çıkar.

GÜLSEREN ÖNGÜN

Avukat

Keyifli ve verimli okumalar dilerim,

FİNANSAL YENİDEN YAPILANDIRMA SÜRECİNDE BİLİNMESİ GEREKEN KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

Geçici 32. Madde: 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'na eklenen, FYY sürecinin yasal omurgasını oluşturan hüküm. Uygulama süresi Cumhurbaşkanı kararlarıyla dönemsel olarak uzatılır; son uzatım 28.12.2025–28.12.2027 aralığını kapsamaktadır.

FYYÇA (Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması): TBB web sitesinde yayınlanan ve BDDK onayına tabi, alacaklı kuruluşlar ile borçlular arasındaki genel oyun kurallarını belirleyen üst düzey anlaşma. Büyük Ölçekli ve Küçük Ölçekli Uygulama olmak üzere iki ayrı metni vardır.

FYYS (Finansal Yeniden Yapılandırma Sözleşmesi): FYYÇA'ya dayanılarak borçlu ile somut alacaklı kuruluşlar arasında imzalanan, vade, faiz, teminat ve izleme kriterlerini içeren bağlayıcı sözleşme. TBB format metni kullanılarak hazırlanır, örneklerini web sitesinde yayınlanmaktadır.

AKK (Alacaklı Kuruluşlar Konsorsiyumu): Borçlunun alacaklı olduğu banka ve mali kuruluşların, sürecin yürütülmesi için bir araya geldiği kolektif karar alma organı.

BDDK (Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu): FYY'nin usul ve esaslarını belirleyen yönetmeliği yayımlayan ve Çerçeve Anlaşmalarını onaya tabi tutan kamu otoritesi.

Hakem Kurulu (HK): TBB bünyesinde, Çerçeve Anlaşmalarından doğan uyuşmazlıkları çözmek üzere oluşturulan, en az biri hukuk lisans eğitimine sahip üç kişilik heyet. Kararları bağlayıcıdır ancak yaptırım mekanizması mevzuatta açıkça düzenlenmemiştir.

Donuk Alacak: BDDK Karşılıklar Yönetmeliği (resmî adıyla Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik) 5. maddesinde tanımlanmış olan alacaklardır. (Pratik ifade ile mali sektörde hesabın kesilmesini izleyen doksan günden fazla sürede ödenmeyen alacaklardır.)

İstanbul Yaklaşımı: 2001 krizi sonrası 4743 sayılı Kanun'a dayanan, günümüz FYY sisteminin tarihsel öncülü olan geçici yapılandırma programı.

5569 Sayılı Kanun (Anadolu Yaklaşımı): 2006 yılında KOBİ'lerin mali sektöre olan borçlarının yeniden yapılandırılmasına özgü olarak çıkarılan, İstanbul Yaklaşımı'nın KOBİ segmentine uyarlanmış hâli.

Bileşik Faiz Yasağı: FYY kapsamındaki kredilere, kanuni faiz ve temerrüt faizi hesaplanırken bileşik faiz uygulanmayacağı öngören koruyucu hüküm (3095 sayılı Kanun).

Nitelikli Çoğunluk Mekanizması (2/3 Kuralı): Alacak tutarının 2/3'ünü temsil eden en az iki alacaklı kuruluşun imzasıyla, çerçeve anlaşmaya taraf tüm kuruluşlar için yapılandırmayı zorunlu kılan hüküm.

İş Adamı Kararı İlkesi (Business Judgment Rule): Yönetim kurulu üyelerinin, şahsi menfaat gütmeyen, yeterli bilgiyle ve şirket menfaatine dürüstçe inanarak aldıkları riskli kararlardan dolayı şahsen sorumlu tutulmamasını öngören ilke.

TTK m. 553 Sorumluluğu: Yönetim kurulu üyelerinin, kusurlu işlemleri nedeniyle şirkete, pay sahiplerine ve alacaklılara karşı sorumluluğunu düzenleyen hüküm; FYY başarısız olup iflas gerçekleştiğinde gündeme gelebilir.

Tasarrufun İptali Davası: İİK m. 277 vd. uyarınca, borçlunun mali durumu kötüleşmişken belirli alacaklıları kayıran işlemlerinin, iflas hâlinde geriye dönük olarak iptal edilebilmesini sağlayan dava türü.

Tek Yönlü Geçiş Kuralı: FYY'den konkordatoya geçişin mümkün, ancak konkordato ilan etmiş bir borçlunun FYY kapsamına yeniden alınmasının mümkün olmadığını ifade eden sıralama kuralı.

İştirake Çevirme: Alacaklı kuruluşun, borçludan olan alacağının bir kısmını veya tamamını şirket ortaklık payına (hisseye) dönüştürmesi işlemi; borç-özkaynak takası olarak da anılır.

Aynî Değerler Karşılığı Tasfiye: Borçlunun, nakit ödeme yerine taşınmaz veya diğer aynî varlıklarını alacaklıya devrederek borcunu kısmen veya tamamen kapatması.

İÇİNDEKİLER

1. Tarihsel Kökler*2001 Krizinden Bugüne*

- İstanbul Yaklaşımı
- 5569 Sayılı Kanun (2006)
- 2018 Reformu ve Sonrası

2. Çerçeve Anlaşma ve Başvuru Süreci*Masaya Oturmanın Kuralları*

- Büyük/Küçük Ölçekli Ayrımı
- Başvuru Belgeleri
- Süreç Akış Şeması

3. FYYIS'nin Unsurları*Anlaşmanın Anatomisi*

- Zorunlu Sözleşme Unsurları
- Teminat Yapısı
- Gizlilik Yükümlülüğü

4. Konkordato İle Karşılaştırma*Mahkeme İçi mi, Dışı mı?*

- Karşılaştırmalı Tablo
- Koruma Kapsamı Farkı
- Birlikte Uygulanabilirlik

5. Uyuşmazlık Çözümü*Hakem Kurulu*

- Kurulun Yapısı
- Yaptırım Boşluğu
- Başvuru Adımları

Ek 1. Kronoloji

1997'den 2027'ye Yasal Gelişim Çizgisi

Ek 2. Sıkça Sorulan Sorular

Uygulamada En Çok Karşılaşılan Sorular

Ek 3. Örnek Sözleşme Maddesi Şablonları

FYYIS Müzakeresinde Kullanılabilecek Taslak İfadeler

6. Yönetim Kurulu Sorumluluğu*Riskli Kararların Hukuki Zırhı*

- TTK m. 553
- İş Adamı Kararı İlkesi
- İstanbul BAM 2025/372 Kararı

7. Vergisel Teşvikler*Yapılandırmanın Maliyetini Hafifleten Kalkan*

- İstisna Türleri Tablosu
- Varlık Devirleri
- Sürenin Vergisel Etkisi

8. Başarısızlık Senaryoları*Yapılandırma Bozulduğunda Ne Olur?*

- Ödeme Planının Bozulması
- Tasarrufun İptali Riski
- Erken Uyarı Göstergeleri

9. Sonuç*Üç Rejim Köprüsü*

- Üç Rejim Karşılaştırma Tablosu
- Aciliyet Merdiveni
- Akademik Bağlam

10. Uygulayıcı Kontrol Listeleri*Sürecin Her Aşaması İçin Pratik Rehberler*

- Başvuru Öncesi
- FYYIS Müzakeresi
- Belgeleme ve Erken Uyarı

1- TARİHSEL KÖKLER

2001 Krizinden Bugüne

• İstanbul Yaklaşımı

2001 krizi sonrası bankalar arası protokolle hayata geçirilen, FYY'nin gayri resmî ve sözleşmesel öncülü niteliğindeki ilk toplu yeniden yapılandırma modeli

• 5569 Sayılı Kanun (2006)

İstanbul Yaklaşımı'nın ardından, KOBİ'lerin Mali Sektöre Olan Borçlarının Yeniden Yapılandırılması amacıyla yürürlüğe giren sınırlı süreli yapılandırma modeli

• 2018 Reformu ve Sonrası

5411 sayılı Kanun'a eklenen geçici 32. madde ile FYY'nin sektör bağımsız bir çerçeveye kavuşturulduğu dönüm noktası.

TARİHSEL KÖKLER ***2001 Krizinden Bugüne***

TARİHSEL KÖKLER

2001 Krizinden Bugüne: Mahkeme Dışı Yapılandırmanın Türkiye'deki Evrimi

İstanbul Yaklaşımı (2002)

Türkiye'de finansal yeniden yapılandırmanın kurumsal kökeni, 2001 ekonomik krizinin ardından yürürlüğe giren 4743 sayılı Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'a dayanır. Kamuoyunda "İstanbul Yaklaşımı" olarak bilinen bu düzenleme, finansal darboğaz yaşayan borçluların bankalarla vade uzatımı, kredi yenileme, anapara/faiz indirimi, kısmi iştirake çevirme gibi tedbirlerle borçlarını yapılandırabilmesinin ilk sistematik çerçevesini oluşturmuştur.

İstanbul Yaklaşımı'nın uygulama esasları, 11 Nisan 2002 tarih ve 24723 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarının Onaylanması, Kabulü ve Uygulanmasına İlişkin Genel Şartlar Hakkında Yönetmelik" ile somutlaştırılmış ve BDDK onayı ile yürürlüğe girmiştir. Dönemin karşılaştırmalı deneyimi açısından ilgi çekici bir nokta, İstanbul Yaklaşımı'nın Meksika, Tayland, Malezya ve Endonezya'da uygulanan benzer programlarla kıyaslandığında, kapsadığı şirket sayısı ve tutar büyüklüğü bakımından bölgesindeki önde gelen örneklerden biri olarak değerlendirilmesidir. İstanbul Yaklaşımı'nın en önemli özelliği, bu işlemlere kapsamlı vergi istisnaları tanıyan özel bir kanuni dayanağa sahip olmasıydı — bu durum süreçte bankalar ve borçlular açısından ekonomik anlamda avantaj sağlayan bir durum oluşturmuştur.

2006-2007: KOBİlere Özel Yasal Zemin (Anadolu Yaklaşımı)

İstanbul Yaklaşımı'nın yürürlük süresinin dolmasının ardından, küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin mali sektöre olan borçlarına özgü olarak 27.12.2006 tarihli ve 5569 sayılı Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Mali Sektöre Olan Borçlarının Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun yürürlüğe konulmuştur. İstanbul Yaklaşımı'nın büyük ölçekli, sistemik krizlere odaklı yapısına karşın, daha küçük ölçekli ve bölgesel borçlu profiline hitap düzenle "Anadolu Yaklaşımı" adıyla anılmıştır. "Anadolu Yaklaşımı" dönemin ihtiyaçlarına özgü, sınırlı süreli bir çözüm olarak tasarlanmış, kalıcı bir kurumsal yapıya dönüşmemiştir.

Bu Kanun'un 3. maddesine dayanılarak hazırlanan ve 31 Ocak 2007 tarih ve 26420 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan yönetmelik, 31.10.2006 tarihi itibarıyla donuk veya şüpheli alacaklar hesabına intikal etmiş kredi borcu bulunan KOBİ'lerin, vade uzatımı, kredi yenileme, ilave yeni kredi, anapara/faiz indirimi, iştirake çevirme veya aynı değerler karşılığında tasfiye gibi tedbirlerden yararlanabilmesini düzenlemiştir. Bu düzenleme, İstanbul Yaklaşımı'nın büyük ölçekli borçlulara odaklanan felsefesinin, KOBİ segmentine özgü ilk yasal uyarlaması olması bakımından önemlidir ve bugünkü "Küçük Ölçekli Uygulama" kavramının doğrudan atasıdır.

2018 Reformu: Güncel İşleyişin Kaynağı

Bu geçici düzenlemelerin ardından, 15.08.2018 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan "Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yönetmelik" ile FYY, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun geçici 32. maddesine dayanan, BDDK denetiminde işleyen ve süregelen bir mekanizmaya dönüştürülmüştür. Bu geçiş sürecinde dikkat çeken bir eksiklik, İstanbul Yaklaşımı'ndaki kapsamlı vergi istisnası sağlayan özel kanunun bir benzerinin başlangıçta bulunmamasıydı; bu boşluk sonraki düzenlemelerle giderilmeye çalışılmıştır (bkz. Bölüm 7: Vergisel Teşvikler).

2019 ve 2021 Revizyonları

12.09.2019 tarihli değişiklik yönetmeliğiyle sistem güncellenmiş, ardından Temmuz 2021'de TBB tarafından hazırlanan Büyük Ölçekli ve Küçük Ölçekli Çerçeve Anlaşmaları'nda önemli revizyonlar yapılmıştır. Bu revizyonlarla birlikte, finansal borç tutarı ne olursa olsun tüm borçluların yeniden yapılandırma çerçeve anlaşmalarından faydalanabilmesinin önü açılmış; ayrıca alacaklı kuruluşların en az ikisinin ve alacakların üçte ikisini temsil eden çoğunluğunun olumlu görüşüyle, finansal borcu küçük ölçekli eşğin altında kalan borçluların da talep hâlinde Büyük Ölçekli Çerçeve Anlaşma kapsamında değerlendirilebilmesi mümkün kılınmıştır — bu, borçlunun büyüklüğü ile tabi olacağı rejim arasındaki eşleşmeyi daha esnek hâle getiren pratik bir yeniliktir.

Bugüne Uzanan Çizgi

2018 sonrasında TBB'nce hazırlanan Büyük Ölçekli ve Küçük Ölçekli Çerçeve Anlaşmaları, İstanbul Yaklaşımı'nın temel felsefesini — borçlunun tasfiye edilmek yerine faaliyetine devam ederek borcunu ödemesi — sürdürmekle birlikte, günümüzün ekonomik koşullarına (100 milyon TL eşği, 2025-2027 süre uzatımı gibi) uyarlanmış, daha kurumsal ve öngörülebilir bir yapı sunmaktadır. Bu süreç, FYY'nin bir "kriz refleksi" değil, Türk bankacılık sisteminin üzerine inşa edilmiş, tekrarlanan krizlerden öğrenilerek olgunlaştırılmış bir kurum olduğunu göstermektedir.

Karşılaştırmalı Uluslararası Bağlam

İstanbul Yaklaşımı'nın tasarımı, dönemin benzer krizlerle mücadele eden diğer gelişmekte olan ekonomilerinin deneyimlerinden bağımsız değildir. 1997 Asya finansal krizinin ardından Tayland'da uygulanan "Bangkok Yaklaşımı", Malezya'da Corporate Debt Restructuring Committee (CDRC) mekanizması ve Endonezya'daki Jakarta Initiative Task Force, hepsi aynı temel mimariyi paylaşır: mahkeme dışı, gönüllü ama sektörel baskıyla desteklenen banka-borçlu müzakeresi. Meksika'nın 1995 krizi sonrası oluşturduğu benzer çerçeveler de bu ailenin bir parçasıdır. Türkiye'nin İstanbul Yaklaşımı, şirket ve tutar hacmi bakımından bu örnekler arasında öne çıkan uygulamalardan biri olarak değerlendirilmiştir. Bu uluslararası akrabalık, FYY'nin Türkiye'ye özgü izole bir icat değil, gelişmekte olan ekonomilerin sistemik bankacılık krizlerine verdiği ortak bir kurumsal yanıtın yerel versiyonu olduğunu göstermektedir.

Neden Mahkeme Dışı Model Tercih Edildi?

1997-2001 döneminde hem Asya hem de Türkiye'de mahkeme sistemlerinin, çok sayıda şirketin eşzamanlı finansal sıkıntısını (sistemik kriz) tek tek dava usulüyle karşılayacak kapasiteye sahip olmaması, mahkeme dışı modelin tercih edilmesinin temel nedenlerinden biridir. Bankaların kendi aralarında koordineli hareket etmesi, hem mahkemelerin iş yükünü hafifletmiş hem de bankacılık sektörünün krizin çözümünde doğrudan sorumluluk üstlenmesini sağlamıştır. Bu tarihsel gerekçe, bugün de FYY'nin neden "sektörel özdenetim" ekseninde kurgulandığını (bkz. Bölüm 5: Hakem Kurulu) açıklayan temel bir unsurdur.

Tarihsel Perspektiften Çıkarılacak Ders

Yirmi yılı aşkın bu evrim çizgisi, avukatlık pratiği açısından önemli bir gözlem sunar: FYY mevzuatı, sabit bir metin değil, ekonomik konjonktüre göre düzenli aralıklarla revize edilen, "yaşayan" bir kurumsal çerçevedir. Bu nedenle, bir FYY başvurusu hazırlanırken yalnızca güncel Çerçeve Anlaşması metninin değil, o tarihte yürürlükte olan eşiklerin, sürelerin ve vergi istisnalarının teyit edilmesi, sürecin sağlıklı yürütülmesi açısından vazgeçilmezdir.

2- ÇERÇEVE ANLAŞMA VE BAŞVURU SÜRECİ

Masaya Oturmanın Kuralları

· Büyük/Küçük Ölçekli Ayrımı

Borçlunun ölçeğine göre değişen başvuru eşiklerinin ve alacaklı çoğunluk oranlarının uygulamaya etkisi

· Başvuru Belgeleri

*BDDK ve TBB çerçeve anlaşmaları uyarınca
İbrazi zorunlu mali tablo, borç envanteri ve niyet beyanlarının kapsamı*

· Süreç Akış Şeması

Başvurudan imzaya uzanan müzakere sürecinin aşamaları

ÇERÇEVE ANLAŞMA VE BAŞVURU SÜRECİ

Masaya Oturmanın Kuralları

Büyük Ölçekli ve Küçük Ölçekli Uygulama Ayrımı

TBB tarafından hazırlanan Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmaları (FYYÇA), borçlunun ölçeğine göre iki ayrı rejime ayrılır. Büyük Ölçekli Uygulama, alacaklı kuruluşlara olan anapara (nakit + gayrinakit) finansal borç toplamı 100 milyon TL veya daha fazla olan borçluları kapsarken; Küçük Ölçekli Uygulama, finansal borç toplamı 100 milyon TL'nin altındaki borçluları (özellikle KOBİ'leri) kapsama alır. Bu ayrım, sadece rakamsal bir sınır değil; sürecin işleyiş hızı, müzakere dinamiği ve alacaklı kuruluşların bağlanma derecesi bakımından da köklü farklılıklar doğurur.

Küçük Borçlunun Büyük Ölçekli Kapsamına Alınması

Dikkat çekici bir esneklik hükmü: alacaklı kuruluşların en az ikisinin ve söz konusu borçluya ilişkin alacakların üçte ikisini temsil eden çoğunluğunun olumlu görüşü ile finansal borcu 100 milyon TL'den az olan bir borçlunun süreci, talep hâlinde Büyük Ölçekli Çerçeve Anlaşma kapsamında değerlendirilebilir. Bu, örneğin karmaşık bir teminat yapısına veya çok sayıda alacaklıya sahip küçük ölçekli bir borçlunun, Büyük Ölçekli rejimin daha kapsamlı prosedürel güvencelerinden yararlanmasını mümkün kılan pratik bir kapıdır.

Başvuru Koşulları

Büyük Ölçekli Uygulama başvurusu için borçlunun ölçek eşliğini karşılaması yeterli değildir; ayrıca borçlu hakkında iflas kararı verilmemiş olması gerekir. Buna karşılık borçluya karşı daha önce icra takibi başlatılmış olup olmaması, başvuru hakkını etkilemez — bu, konkordatodaki mühlet başvurusunun icra takipleri devam ederken de yapılabilmesine paralel bir esnekliktir.

Başvuru ve Taahhüt Mektubu

Süreç, yeniden yapılandırmaya ilişkin şartları taşıyan borçlunun, en yüksek alacaklı üç Alacaklı Kuruluş'tan birine, Çerçeve Anlaşması ekinde belirtilen formata uygun bir Başvuru ve Taahhüt Mektubu sunmasıyla başlar. Bu mektuba, sürecin gerektirdiği diğer belge ve bilgiler de eklenir. Konkordatodaki mahkemeye sunulan ön projenin aksine, burada muhatap doğrudan bankalardır; ilk temas noktası bir mahkeme kalemi değil, bir banka portföy yöneticisidir.

Başvuru Dosyasında Tipik Olarak Yer Alan Unsurlar

- 1- Son üç yıla ait bağımsız denetim raporları ve mali tablolar
- 2- Güncel nakit akış projeksiyonu ve borç servis kapasitesi analizi
- 3- Alacaklı kuruluşlar listesi ve her birine olan borç detayı (anapara, faiz, teminat durumu)
- 4- Şirketin mevcut ve öngörülen teminat yapısına ilişkin belgeler
- 5- Yönetim kurulunun sürece ilişkin yetkilendirme kararı
- 6- Taahhüt Mektubu'nun Çerçeve Anlaşması ekindeki formata uygun imzalı örneği

Alınabilecek Yeniden Yapılandırma Tedbirleri

Yönetmelik, alacaklı kuruluşların borçluyla üzerinde anlaşabileceği tedbirleri sınırlayıcı olmayan biçimde sayar; bu tedbirler tek başına veya birlikte uygulanabilir:

- 1- Kredi borçlarının vadesini uzatmak ve kredileri yenilemek,
- 2- İlave yeni kredi vermek,
- 3- Anapara ve/veya akdi faiz ve/veya temerrüt faizi ya da kâr paylarını indirmek veya bunlardan vazgeçmek,
- 4- Anapara, faiz veya kâr payı alacaklarını kısmen veya tamamen iştirake çevirmek,
- 5- Alacakları aynî, nakdî ya da tahsil şartına bağlı bir bedel karşılığında devir veya temlik etmek,
- 6- Borçlu ya da üçüncü kişilere ait aynî değerler karşılığında alacağı kısmen veya tamamen tasfiye etmek,
- 7- Diğer alacaklı bankalarla birlikte hareket ederek ortak protokoller yapmak.

Alacaklı Kuruluşlar Konsorsiyumu (AKK)

Başvurunun kabulünün ardından, borçlunun alacaklı olduğu bankalar ve diğer mali kurumlar bir araya gelerek Alacaklı Kuruluşlar Konsorsiyumu'nu (AKK) oluşturur. AKK, sürecin yürütülmesinde kolektif karar alma organı işlevi görür; büyük ölçekli uygulamada AKK üyeleri Çerçeve Anlaşması'nı kısmi hükümler hariç değiştiremez, yeni hükümler ekleyemez veya ihtirazi kayıtlarla imzalamaz — konulan şerhler yok sayılır. Bu, sürecin standardizasyonunu ve öngörülebilirliğini korumaya yönelik güçlü bir güvencedir.

Mali Durum Tespiti ve Bağımsız Değerlendirme

Konkordatodaki "Makul Güvence Raporu"na paralel bir mekanizma burada da işler: borçlunun mali durumunun tespiti ve yeniden yapılandırmanın uygulanabilirliğine ilişkin değerlendirme, bağımsız denetim kuruluşlarına, Çerçeve Anlaşmaları kapsamında yeterli bilgi ve uzmanlığa sahip kuruluşlara veya borçlunun kabul etmesi hâlinde doğrudan alacaklı kuruluşlara yaptırılır. Bu inceleme sonucunda, borçlu şirketin yapılandırma sonucunda başarılı olamayacağı, borçlarını ödeyemeyeceği kanaatine varılırsa, borçlu artık FYY kapsamına alınamaz — bu, konkordatodaki geçici mühlet öncesi ön incelemenin işlevsel bir muadilidir.

Çoğunluk Mekanizması

Sözleşmenin alacak tutarı bakımından 2/3'ünü temsil eden en az iki alacaklı kuruluş tarafından imzalanması hâlinde, çerçeve anlaşmaya taraf olan tüm alacaklı kuruluşlar için yeniden yapılandırma zorunlu hâle gelir. Bu, konkordatodaki İİK m. 302 nisap mantığına benzer ama bankalar arası ilişkilere özgü bir "nitelikli çoğunluk baskısı" mekanizmasıdır.

Ancak, ilave kredi gibi

SÜREÇ AKIŞ ŞEMASI

- 1.Ön Hazırlık — Mali tabloların ve nakit akış projeksiyonunun (bağımsız) denetime hazır hâle getirilmesi.
- 2.Başvuru — En yüksek alacaklı üç kuruluştan birine Başvuru ve Taahhüt Mektubu'nun sunulması.
- 3.AKK Oluşumu — Alacaklı kuruluşların konsorsiyum çatısında bir araya gelmesi.
- 4.Bağımsız Değerlendirme — Mali durum tespiti ve uygulanabilirlik analizi.
- 5.FYYS Müzakeresi — Vade, faiz, teminat ve izleme kriterlerinin görüşülmesi (bkz. Bölüm 4).
- 6.İmza ve Yürürlük — Sözleşmenin AKK üyeleri ve borçlu tarafından imzalanması.
- 7.İzleme Dönemi — Sözleşmede öngörülen raporlama ve denetim yükümlülüklerinin yerine getirilmesi.

Erken Aşamanın Stratejik Önemi

Konkordatoda olduğu gibi burada da başvuru anının zamanlaması kritiktir: icra baskısı henüz şirketi felç etmeden, ancak mali tabloların yapılandırmaya uygun (bağımsız denetimle fyys uygunluğu tespit edilebilir) olduğu eşikte başvurulması, sürecin hem bankalar hem de borçlu için daha öngörülebilir ilerlemesini sağlar.

AKK İçi Koordinasyonun Pratik Zorlukları

Birden fazla bankanın aynı borçlu için AKK çatısında bir araya gelmesi, teoride tek bir konsorsiyum gibi görünse de pratikte her bankanın kendi iç kredi komitesi onay süreci, risk iştahı ve mevzuat yorumu farklılık gösterebilir. Özellikle kamu bankaları ile özel bankaların aynı AKK içinde yer aldığı durumlarda, onay süreçlerinin senkronizasyonu zaman alabilir. Avukatlık pratiğinde, AKK'nın oluşum aşamasında her bankanın karar mekanizmasının ve tipik onay süresinin önceden öğrenilmesi, sürecin toplam süresini gerçekçi biçimde öngörebilmek açısından faydalıdır.

Danışman ve Uzman Seçimi

Bağımsız değerlendirmeyi yapacak denetim kuruluşunun seçimi, sürecin güvenilirliğini doğrudan etkiler. AKK üyesi bankaların çoğunlukla belirli bağımsız denetim kuruluşlarıyla önceden çalışma deneyimi bulunur; borçlunun bu kuruluşlardan birini tercih etmesi, raporun bankalar nezdinde daha hızlı kabul görmesini sağlayabilir. Ancak bu tercih, denetimin tarafsızlığından ödün verilmesi anlamına gelmemelidir — nihayetinde rapor, borçlunun geleceğini belirleyen kararların temelini oluşturacaktır.

3- FYY' NİN UNSURLARI

Anlaşmanın Anatomisi

Zorunlu Sözleşme Unsurları

Geçerli bir FYY sözleşmesinin taşıması gereken asgari hükümler ve şekil şartları

Teminat Yapısı

Yeniden yapılandırma sürecinde alacaklı bankalar lehine tesis edilen teminatlar ve ilave teminat talebi

Gizlilik Yükümlülüğü

Sözleşme kapsamındaki bilgilerin üçüncü kişilere karşı korunmasına ilişkin taraflara yüklenen sorumluluklar

Diğer Hususlar

FYY SÖZLEŞMESİNİN (FYYS) UNSURLARI

Anlaşmanın Anatomisi

Çerçeve Anlaşması genel oyun kurallarını belirlerken, borçlu ile AKK üyeleri arasında imzalanan Finansal Yeniden Yapılandırma Sözleşmesi (FYYS), somut ve bağlayıcı yükümlülükleri içerir. FYYS, konkordatodaki tasdik edilmiş projenin işlevsel karşılığıdır — ancak mahkeme onayı yerine, alacaklı bankaların doğrudan imzasıyla bağlayıcılık kazanır. Sözleşme, borçlu ile AKK üyeleri arasında ve anlaşma koşulları doğrultusunda AKK üyelerinin uygun göreceği diğer alacaklılarla da imzalanabilir.

SÖZLEŞMENİN ZORUNLU UNSURLARI

Her bir FYYS, Çerçeve Anlaşması'nda belirlenen asgari unsurları içermek zorundadır:

- **Alacak Tespiti:** AKK üyelerinin her birinin belirli bir tarih itibarıyla borçludan olan alacaklarının netleştirilmesi — konkordatodaki alacak bildirim ilanı ve kayıtların tahkiki aşamasının burada tek bir teknik işleme sıkıştırılmış hâli.
- **Vade Yapısı ve Geri Ödeme Planı:** Borçlunun geri ödeme yükümlülüklerinin vade yapısı ile tutarlarının belirlenmesi.
- **Temerrüt Hükümleri:** Sözleşmeye aykırılık hâllerinin ve buna ilişkin yaptırımların tanımlanması.
- **Fiyatlandırma:** FYY süresince uygulanacak faiz, kâr payı ve komisyon gibi unsurların netleştirilmesi.
- **İzleme Kriterleri:** Sürecin hangi yöntem, sıklık ve içerikle izleneceğinin belirlenmesi — komiserin ara raporlarına paralel bir denetim disiplini.
- **Teminat Yapısı:** Genel olarak ve her bir AKK üyesi özelinde alacağın teminat durumunun tespiti.
- **Diğer Yükümlülükler:** Tarafların sözleşmeden doğan ek yükümlülüklerinin belirlenmesi.

TEMİNAT YAPISININ AYRINTILI DEĞERLENDİRİLMESİ

Uygulamada FYYS müzakerelerinin en yoğun tartışılan başlığı teminat yapısıdır. Mevcut rehinli/ipotekli teminatların yeniden yapılandırma sonrası korunup korunmayacağı, yeni teminat taleplerinin (ek ipotek, kefalet, rehin) hangi ölçüde kabul edileceği ve teminatsız alacaklıların sürece nasıl dahil edileceği, sözleşmenin bankalar açısından "bağlanma iştahını" doğrudan belirler. Yönetim kurulu üyelerinin şahsi kefalet talepleriyle karşılaşması hâlinde, bu talebin şirket menfaati ile şahsi risk arasındaki dengeyi nasıl etkilediği ayrıca değerlendirilmelidir (bkz. Bölüm 6).

Örnek Senaryo: Teminat Müzakeresi

Orta ölçekli bir üretim şirketi, üç bankaya toplam 40 milyon TL borçludur. Bankalardan ikisi mevcut ipotekli teminatın yeterli olduğunu kabul ederken, üçüncü banka ek bir ticari işletme rehni talep etmektedir. FYYS müzakeresinde, üçüncü bankanın talebi karşılanmadığı takdirde AKK'nın 2/3 nisabına ulaşamayabileceği görülmüş; şirket, sınırlı bir ek rehniyle üç bankanın da imzasını almayı başarmıştır. Bu örnek, teminat müzakeresinin yalnızca ikili değil, AKK'nın kolektif nisap dinamiği içinde değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir.

GİZLİLİK YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Alacaklı Kuruluşlar, süreç kapsamında birbirlerine, borçluya veya üçüncü kişilere ilişkin edindikleri her türlü bilgiyi gizli tutmakla yükümlüdür. Sözleşmeye bu hususta hüküm konulması veya ayrı bir gizlilik anlaşması yapılması zorunludur — konkordatodaki kamuya açık ilan mekanizmasının aksine, FYY süreci büyük ölçüde kapalı kapılar ardında yürür; bu da iletişim stratejisinin burada çok daha mahrem ve seçici olması gerektiği anlamına gelir.

DİĞER HUSUSLAR

Bileşik Faiz Yasağı

Dikkat çekici bir koruyucu hüküm: finansal yeniden yapılandırma kapsamındaki kredilere, 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun uyarınca kanuni faiz ve temerrüt faizi hesaplanırken bileşik faiz yürütülemez. Bu, borçlunun yapılandırma sürecinde borç yükünün faiz üzerine faiz işlemesiyle katlanarak büyümesinin önüne geçen önemli bir güvencedir.

KOBİ'lere Özgü Tecil İmkânı

Küçük ölçekli uygulamada, FYYs imzalamış ve belirli kapsamda borcu bulunan KOBİ'ler, sözleşme tarihinden itibaren iki ay içinde sözleşmenin bir örneğiyle birlikte kamu borçlarının tecili için ilgili kurumlara başvurabilir — bu, özel sektör borçlarının yanı sıra kamu alacaklarının da (sınırlı biçimde) sürece entegre edilebildiğini gösteren pratik bir köprüdür.

FYYs'nin Hukuki Niteliği

FYYs, tek bir sözleşme tipi olarak nitelendirilemeyecek kadar karma bir yapıya sahiptir: içerdiği vade uzatımı unsurları itibarıyla kredi sözleşmesinin tadili, iştirake çevirme unsurları itibarıyla bir sermaye işlemi, teminat yeniden düzenlemesi unsurları itibarıyla ise aynı hak tesisi niteliği taşıyabilir. Bu karma nitelik, sözleşmenin hazırlanmasında yalnızca bankacılık hukuku değil, şirketler hukuku ve eşya hukuku bakış açılarının bir arada değerlendirilmesini gerektirir.

İştirake Çevirme İşleminin Şirketler Hukuku Boyutu

Alacağın iştirake (paya) çevrilmesi, teknik olarak sermaye artırımı ve bu artırımın alacağı mahsuben (aynı sermaye yerine alacağın takası suretiyle) gerçekleştirilmesi anlamına gelir. Bu işlem, TTK'nın sermaye artırımına ilişkin usul hükümlerine (genel kurul kararı, mevcut ortakların rüçhan hakkının kısıtlanması gerekçesi, gerekirse bağımsız değerlendirme) tabi olmaya devam eder. FYYs'de öngörülen bir iştirake çevirme taahhüdünün, şirketin genel kurul iradesiyle desteklenmeden tek başına yönetim kurulu kararıyla hayata geçirilemeyeceği, sözleşme müzakeresinin başında bankalara açıkça anlatılmalıdır — aksi hâlde taahhüt edilen ama gerçekleştirilemeyen bir madde, temerrüt riski doğurabilir.

Sözleşme Dilinin Netliği

FYYs'nin uygulamada en sık ihtilafa konu olan noktası, temerrüt tanımının belirsiz bırakılmasıdır. "Önemli ölçüde aksama", "makul süre" gibi belirsiz ifadeler yerine, somut gün sayıları, somut tutar eşikleri ve somut bildirim usulleri tercih edilmelidir. Bu netlik, Bölüm 5'te ele alınan Hakem Kurulu'nun yaptırım gücü sınırlı yapısını sözleşme düzeyinde telafi etmenin en etkili yoludur.

4- KONKORDATO İLE KARŞILAŞTIRMA

Mahkeme İçi Mi, Mahkeme Dışı Mı?

Karşılaştırmalı Tablo

*FYY ve konkordatonun başvuru koşulları, süreleri ve sonuçları bakımından
yan yana değerlendirilmesi*

Koruma Kapsamı Farkı

*İki rejimin borçluya ve alacaklıya sağladığı hukuki korumaların
niteliği ve kapsamı arasındaki temel ayrım*

Birlikte Uygulanabilirlik

*Aynı borçlu bakımından FYY ile konkordato süreçlerinin ardışık veya eş zamanlı
İşletilebilirliğine ilişkin olasılıklar*

KONKORDATO İLE KARŞILAŞTIRMA

Mahkeme İçi mi, Mahkeme Dışı mı?

FYY'nin hukuki sınırlarını netleştirmenin en etkili yolu, onu en yakın alternatifi olan konkordato ile karşılaştırmaktır. İki kurum da "borçlunun tasfiye edilmek yerine faaliyetine devam ederek borcunu ödemesi" felsefesini paylaşıyor da işleyiş mantıkları temelden farklıdır.

Karşılaştırmalı Tablo

Kriter	Konkordato	Finansal Yeniden Yapılandırma
Hukuki Zemin	İİK m. 285 vd.	5411 s. Kanun Geçici m. 32
Denetim	Mahkeme + Komiser	AKK + (Bağımsız) Mali Denetim
Muhatap Çevresi	Tüm alacaklı grupları	Finansal kuruluşlar *
Koruma Mekanizması	Otomatik takip yasağı (mühlet)	Durumun Korunması Süreci (**)
Kamuya Açıklık	TTSG ilanı, alacaklılar toplantısı	Gizlilik yükümlülüğü
Uyuşmazlık Çözümü	Mahkeme (tasdik kararı)	TBB Hakem Kurulu
Tipik Süre	Mühlet 3+2 ay / 1 yıl+6 ay	Sözleşme imzalama süresi 90 gün
Nisap	İİK m. 302 çoğunluğu	2/3 alacak + en az 2 kuruluş (İlave kredi verilecekse bu nisap değişir)

*Çerçeve Anlaşmasını imzalamak kaydıyla diğer alacaklılar da tabi olabilir.

** Durumun Korunması Süreci: Alacaklılar arasında fark yaratılmaması amacıyla icra takibi yapılmaması, varsa açılmış takiplerde (Satış günü alınmışsa satışa devam vb istisnalar hariç olmak üzere) hak kaybına uğramayacak şekilde usuli işlemler yapılmasını anlatan bir prensiptir.

Temel Ayrım: Mahkeme İçi / Mahkeme Dışı

Konkordato, İİK m. 285 vd. uyarınca mahkeme gözetiminde yürüyen, komiser denetimli ve toplu (kolektif) bir süreçtir; tüm alacaklı grupları (imtiyazlı, rehinli, adi) sürece dahil olur ve nitelikli çoğunluk oylamasıyla bağlanır. FYY ise finansal kuruluşlarla ve muhtemel diğer alacaklılarla (bankalar, faktoring, finansal kiralama, finansman şirketleri) yürütülen, mahkeme dışı ve seçici bir müzakere sürecidir — ticari tedarikçiler, çalışanlar veya kamu alacakları bu sürecin doğrudan tarafı değildir.

Koruma Kapsamındaki Fark

Konkordatonun en güçlü silahı, geçici/kesin mühletle birlikte gelen otomatik takip yasağıdır — tüm alacaklılara karşı icra takipleri durur. FYY'de böyle bir kanuni koruma kalkanı yoktur. Onun yerine alacaklılar arasında fark yaratılmaması için Durumun Korunması Süreci Prensibi uygulanır. Buna göre; borçlular hakkında yeni takip yapılmaz, mevcut takiplerde hak kaybına sebebiyet vermeyecek şekilde süreçler devam ettirilir. Satış günü alınması, İhalenin feshi ya da tasarrufun iptali davasının devamı, borcun icra taahhüdüne bağlı olması gibi süreçler FYY sürecini olumsuz olarak etkilemez.

Bu nedenle FYY, alacaklı tabanı homojen ve az sayıda banka ile sınırlıysa güçlü, alacaklı profili FYY'ye dahil olmayan çok parçalı bir yapıya sahipse (çok sayıda küçük tedarikçi, çalışan alacağı, kamu borcu) daha kırılgan bir seçenektir.

Hız ve Formalite

Konkordato, geçici mühlet (3 ay + 2 ay uzatma) ve kesin mühlet (1 yıl + 6 ay uzatma) gibi kanuni sürelerle, mahkeme duruşmalarına ve ilan prosedürlerine tabidir. FYY'de ise başvuru tarihinden itibaren 90 gün içinde sözleşme imzalanmaması durumunda süreç sona erer. Sınırlayıcı olan durum, 90 gün içinde yapılandırma koşullarında mutabakata varılacak seviyeye gelinerek müzakerenin sonuçlandırılması ve sözleşmenin imzalanması gereğidir. AKK ile borçlu arasındaki müzakere temposuna bağlı olarak konkordatoya kıyasla daha hızlı ilerleyebilir — ancak bu hız, mahkeme denetiminin sağladığı güvenceden feragat etmek anlamına da gelir.

Kamuya Açıklık

Konkordato, Ticaret Sicili Gazetesi ilanı ve alacaklılar toplantısıyla kamuya açık, şeffaf bir süreçtir. FYY ise bir önceki bölümde ele aldığımız gizlilik yükümlülüğü nedeniyle büyük ölçüde kapalı yürür — bu, itibar yönetimi açısından FYY'yi cazip kılan ama aynı zamanda piyasa nezdinde "neler oluyor" sorusunu daha az yanıtlanabilir kılan bir özelliktir.

Uyuşmazlık Çözümü

Konkordatoda nihai söz mahkemenindir (tasdik kararı). FYY'de ise alacaklı kuruluşların çerçeve anlaşmadan doğan yükümlülüklerini yerine getirmemesi hâlinde devreye giren mekanizma, TBB bünyesindeki Hakem Kurulu'dur — bu, bir sonraki bölümde ayrıntılı ele alacağımız, doktrinde tartışmalı bir yapıdır.

Maliyet Karşılaştırması

Konkordato sürecinin mahkeme harçları, komiser ücretleri ve ilan giderleri gibi kalemleri vardır; FYY sürecinde ise temel maliyet kalemi bağımsız denetim/danışmanlık ücretleridir. FYY'nin mahkeme masraflarından muaf oluşu, özellikle orta ölçekli borçlular için maliyet avantajı sağlayabilir.

Birlikte Uygulanabilirlik

Doktrin, FYY ile konkordatonun birbirini dışlayan değil, tamamlayabilen kurumlar olduğunu vurgular: bir şirket önce FYY yoluyla bankalarla anlaşmayı deneyebilir; bu başarısız olursa veya alacaklı tabanı finansal kuruluşların ötesine geçiyorsa konkordatoya geçiş yapabilir. Ancak ilgili düzenlemelerde, konkordato ilan etmiş veya iflas etmiş borçluların FYY kapsamına alınamayacağı öngörülmüştür — yani sıralama tek yönlüdür: önce FYY denenebilir, konkordatoya sonradan geçilebilir; ancak konkordato ilan edilmişse FYY yolu kapanır.

Pratik Tercih Kriteri

Bu iki kurum arasındaki seçim, pratikte üç soruya indirgenebilir: (1) Alacaklı tabanı büyük ölçüde bankalardan mı oluşuyor? (2) Kamuya açık bir süreç mi, yoksa sessiz bir müzakere mi tercih ediliyor? (3) Otomatik takip yasasına (mühlet) ihtiyaç var mı, yoksa alacaklılarla ilişkiler zaten yeterince kontrol altında mı? Bu sorulara verilen yanıtlar, borçlu-avukat ekibinin hangi mahkeme içi/mahkeme dışı yolu seçeceğini büyük ölçüde belirler.

Hibrit Strateji: Paralel Değerlendirme

Uygulamada bazı danışmanlık ekipleri, borçlunun mali durumu netleşene kadar her iki yolu da paralel biçimde ön hazırlık aşamasında tutmayı tercih eder: FYY başvuru dosyası hazırlanırken, olası bir konkordato ön projesi de arka planda taslak hâlinde bulundurulur. Bu hibrit yaklaşım, FYY müzakeresi beklenenden uzun sürer veya AKK nisabı sağlanamazsa, zaman kaybetmeden konkordatoya geçişi mümkün kılar. Ancak bu stratejinin bir bedeli vardır: iki paralel sürecin hazırlık maliyeti, tek bir yola odaklanmaya kıyasla daha yüksektir; bu nedenle hibrit strateji genellikle yalnızca büyük ölçekli ve karmaşık alacaklı yapısına sahip borçlular için tavsiye edilir.

Danışman Ekibinin Bileşimi

Hangi yol seçilirse seçilsin, sürecin başında bir araya getirilecek danışman ekibinin bileşimi büyük önem taşır. Tipik bir ekip; şirketler ve bankacılık hukukuna hâkim bir avukat, bağımsız bir mali danışman/denetçi ve gerektiğinde bir vergi danışmanından oluşur. Yönetim kurulunun bu ekibi mümkün olduğunca erken, henüz kriz derinleşmeden bir araya getirmesi hem FYY hem de konkordato senaryosunda sürecin başarı ihtimalini artıran ortak bir faktördür.

5- UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ

Hakem Kurulu

Kurulun Yapısı

*FYY süreçlerinde alacaklılar arası uyuşmazlıkları çözmekle görevli
hakem kurulunun oluşumu ve yetkisi*

Yaptırım Boşluğu

*Hakem kurulu kararlarının bağlayıcılığına ve uygulanmasına ilişkin
mevzuattaki belirsizlikler*

Başvuru Adımları

Uyuşmazlığın hakem kuruluna taşınması için izlenmesi gereken usul ve süreler

UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ: HAKEM KURULU

Mahkemesiz Bir Sistemde Kim Hakemlik Yapar?

FYY sürecinin mahkeme dışı doğası, doğal olarak şu soruyu doğurur: alacaklı kuruluşlar çerçeve anlaşmadan doğan yükümlülüklerini yerine getirmemezse ne olur? Bu boşluğu doldurmak üzere tasarlanan mekanizma, Türkiye Bankalar Birliği bünyesinde oluşturulan Hakem Kurulu'dur.

Kurulun Oluşumu ve Yapısı

Çerçeve Anlaşmaları'nda, tarafların yükümlülüklerini yerine getirmemesi hâlinde ortaya çıkabilecek uyuşmazlıkların değerlendirilmesi ve uzlaşma yoluyla çözülmesi amacıyla bir Hakem Kurulu kurulması öngörülür. Kurul, TBB Yönetim Kurulu'nun belirleyeceği esaslar dahilinde ve gerektiğinde AKK bazında ayrı ayrı olmak üzere en az biri hukuk lisans eğitimine sahip üç kişiden oluşur. Diğer üyelerin ise iktisat, maliye, bankacılık, işletme, hukuk, kamu yönetimi veya dengi dallardan en az lisans düzeyinde eğitim görmüş, tarafsız ve görevin gerektirdiği bilgi ve birikime sahip kişiler arasından seçilmesi aranır. Kararlar, en az iki üyenin aynı yöndeki oyu ile alınır — konkordatodaki üç komiserli heyetin çoğunluk kararı mantığına benzer bir yapı.

Tahkimle Karşılaştırma

Hakem Kurulu, isim benzerliğine rağmen 6100 sayılı HMK'daki tahkim yargılamasından (arbitration) farklı bir kurumdur: tahkimde hakem kararı, ilamlı icraya konu edilebilen, kesin hüküm etkisi taşıyan bir karardır; Hakem Kurulu kararının ise böyle bir icra edilebilirlik güvencesi yoktur. Bu terminolojik benzerlik, uygulamada zaman zaman kavram karışıklığına yol açabildiğinden, müvekkillere sürecin "tahkim" değil "sektörel uzlaşma kurulu" niteliğinde olduğunun açıkça anlatılması önemlidir.

İşlevi ve Sınırları

Hakem Kurulu'nun kararları taraflar için bağlayıcıdır. Ancak burada doktrinde sıklıkla vurgulanan kritik bir boşluk ortaya çıkar: Hakem Kurulu kararlarına uymayan Alacaklı Kuruluşlar yönünden nasıl bir yaptırım uygulanacağı konusunda mevzuatta açık bir hüküm bulunmamaktadır. Bu, konkordatodaki mahkeme kararının icra edilebilirliğiyle taban tabana zıt bir durumdur — mahkeme tasdik kararı doğrudan icra edilebilirken, Hakem Kurulu kararının "bağlayıcı ama yaptırımsız" niteliği, sistemin en kırılgan noktalarından birini oluşturur.

Pratik Sonuç: Sektörel Disiplin Mekanizması

Bu yaptırım boşluğuna rağmen, Hakem Kurulu kararlarının fiilen işlerlik kazanmasının arkasında hukuki değil, sektörel bir dinamik yatar: Çerçeve Anlaşması'na taraf olan bankalar, TBB üyesi kuruluşlar olarak kararlara uymamanın yaratacağı itibar kaybı ve gelecekteki iş birliklerinde dışlanma riskini göz önünde bulundurur. Bu, hukuki zorlayıcılıktan ziyade "sektörel itibar disiplini" ile işleyen, Türk bankacılık sektörüne özgü bir kendi kendini düzenleme (self-regulation) modelidir.

Avukatlık Pratiğinde Anlamı

Müvekkil borçlu açısından bu boşluğun anlamı şudur: FYY sürecine giren bir şirket, alacaklı bankalardan biri sözleşmeye aykırı davranırsa, konkordatodaki gibi doğrudan icra edilebilir bir mahkeme kararına değil, ikna edici ama zorlayıcı gücü sınırlı bir hakem kararına güvenmek durumunda kalabilir. Bu nedenle, FYY müzakeresi sırasında sözleşmeye aykırılık hâllerinin ve yaptırımlarının mümkün olduğunca ayrıntılı ve kendi kendine yeterli (self-executing) şekilde kaleme alınması, Hakem Kurulu'nun yapısal zayıflığını sözleşme düzeyinde telafi etmenin pratik yoludur.

Uyuşmazlık Başvurusunda İzlenecek Adımlar

- 1.Sözleşmeye aykırılığın somut biçimde belgelenmesi (yazışma, ödeme kayıtları, ihtar).
- 2.İlgili AKK üyesine yazılı bildirimde bulunulması ve makul bir düzeltme süresi tanınması.
- 3.Düzeltilme sağlanamazsa, 'TBB'ye Hakem Kurulu'na başvuru talebinin iletilmesi.
- 4.Kurulun oluşturulması ve tarafların yazılı/sözlü beyanlarının alınması.
- 5.Kararın en az iki üye oyuyla alınması ve taraflara tebliği.
- 6.Kararın uygulanmasının sektörel itibar mekanizmasıyla takibi.

Yasama Boşluğunun Doldurulması İhtiyacı

Doktrinde bu konudaki yasa boşluğunun doldurulması gerektiği açıkça belirtilmektedir; bu, FYY mevzuatının hâlâ olgunlaşma sürecinde olan bir alanı ve gelecekteki olası mevzuat değişikliklerinin izlenmesi gereken bir başlığı işaret etmektedir.

6- YÖNETİM KURULU SORUMLULUĞU

Riskli Kararların Hukuki Zırhı

TTK m. 553

*Yönetim kurulu üyelerinin şirkete, pay sahiplerine ve alacaklılara karşı
özen ve sadakat yükümlülüğünün yasal dayanağı*

İş Adamı Kararı İlkesi

*İyi niyetle ve yeterli bilgiyle alınan riskli yönetim kararlarının
sorumluluktan istisna tutulmasına ilişkin ilke*

İstanbul BAM 2025/372 Kararı

*SFYY sürecinde alınan yönetim kurulu kararlarının
hukuki sorumluluğuna ışık tutan güncel bölge adliye mahkemesi içtihadı*

YÖNETİM KURULU SORUMLULUĞU

Riskli Kararların Hukuki Zırhı

FYY süreci, doğası gereği yüksek risk içerir: yönetim kurulu, şirketin geleceğini belirleyen kararları- hangi varlığın satılacağı, hangi bankayla ne oranda tenzilat müzakere edileceği, hangi teminatın verileceği- mahkeme denetimi olmaksızın, doğrudan alacaklılarla yüz yüze alır. Bu da doğal olarak şu soruyu gündeme getirir; yapılandırma sonrası şirket yine de başarısız olur ve iflas ederse, yönetim kurulu üyeleri yalnızca "karar başarısız oldu" gerekçesiyle sorumlu tutulabilir mi?

TTK m. 553 ve Sorumluluk Zemini

Şirketin borç yükünün FYY faizleri ve yapılandırma masrafları nedeniyle daha da ağırlaşması ve akabinde iflasın gelmesi hâlinde, ortaklar veya iflas idaresi, yönetim kurulu üyelerine karşı TTK m. 553 uyarınca sorumluluk davası açabilir. Bu, konkordatodaki "dürüst borçlu" kavramının FYY bağlamındaki karşılığıdır. Ancak burada muhatap mahkeme değil, doğrudan ortaklar ve alacaklılardır.

İş Adamı Kararı İlkesi (Business Judgment Rule)

Türk hukukunda kabul gören "İş Adamı Kararı İlkesi", yöneticinin dürüstçe ve yeterli bilgiyle aldığı riskli kararlardan dolayı şahsen sorumlu tutulmamasını öngörür. Bu, FYY masasında yöneticiler için en önemli yasal korumadır. Mahkemeler, yönetim kurulu üyelerinin şu üç koşulu sağladığı durumlarda kararın "yerindeliğini" denetlemez:

- Kararı alırken şahsi bir menfaat gütmemiş olmaları,
- Yeterli araştırma yapmış ve bilgiyle donatılmış olmaları,
- Şirketin menfaatine olduğuna dürüstçe inanarak hareket etmiş olmaları.

Bu koşullar sağlandığında, üyeler sonucun olumsuzluğundan dolayı şahsi malvarlıklarıyla sorumlu tutulamaz. Pratikte bu, yönetim kurulu kararlarının bağımsız denetim ve danışmanlık raporlarına dayandırılmasının yalnızca bir usul formalitesi değil, ileride açılacak bir sorumluluk davasına karşı en güçlü savunma zemini olduğu anlamına gelir.

Güncel İçtihat: İbranın Sınırları

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 43. Hukuk Dairesi'nin 2021/1466 E. – 2025/372 K. sayılı (20.03.2025) ilamı, bu alanda dikkat çeken güncel bir karardır. Karara göre ibra ancak açıkça ortaya konulan ve tartışılan işlemler için geçerli olur. Gizlenen veya bilançoda gösterilmeyen işlemler yöneticiyi sorumluluktan kurtarmaz. Bu içtihat, FYY sürecinde yönetim kurulunun aldığı kararların yalnızca "iyi niyetle" değil, aynı zamanda şeffaf biçimde belgelenmiş ve genel kurula/ortaklara açıkça sunulmuş olması gerektiğini ortaya koyar.

Sorumluluk Davasında İspat Yükünün Dağılımı

Pratikte davacı taraf (iflas idaresi veya pay sahipleri), yönetim kurulu üyesinin kusurlu davrandığını ve zararlar ile illiyet bağını ispatla yükümlüdür; ancak İş Adamı Kararı İlkesi'nin korumasından yararlanmak isteyen üye de kararın yukarıda sayılan üç koşulu taşıdığını gösteren belgeleri (toplantı tutanağı, bağımsız rapor, alternatif senaryo analizleri) sunmakla yükümlü hâle gelir. Bu karşılıklı ispat dinamiği, sürecin başında kurulacak "karar dosyası" disiplinini merkezî bir öneme taşır.

Avukatlık Pratiğinde Anlamı

Bu içtihat ışığında, FYY sürecine giren şirketlere verilecek hukuki danışmanlığın kritik bir unsuru, yönetim kurulu kararlarının (özellikle varlık satışı, teminat verme, yeni borçlanma gibi önemli işlemlerin) toplantı tutanaklarına ayrıntılı gerekçeleriyle işlenmesi ve bağımsız uzman görüşleriyle desteklenmesidir. "İş Adamı Kararı İlkesi" korumasından yararlanabilmek, kararın sonucundan değil, kararın alınma sürecinin belgelenmişliğinden geçer.

Teminat İlişkilerinin Hassasiyeti

Bu süreçte imzalanan çerçeve anlaşmaları ve münferit sözleşmeler, hukuken borcun tadili niteliğindedir ve dikkatle yönetilmesi gereken teminat ilişkileri barındırır. Yönetim kurulu üyelerinin, özellikle şahsi kefalet veya ek teminat taleplerine karşı, şirket menfaati ile kişisel risk arasındaki sınırı net biçimde çizmesi, hem TTK m. 553 hem de İş Adamı Kararı İlkesi kapsamında ayrıca değerlendirilmesi gereken bir husustur.

7- VERGİSEL TEŞVİKLER

Yapılandırmanın Maliyetini Hafifleten Kalkan

İstisna Türleri Tablosu

*FYY kapsamındaki işlemlere tanınan harç, vergi ve KDV istisnalarının kapsamlı dökümü**

Varlık Devirleri

Yeniden yapılandırma sürecinde gerçekleştirilen varlık ve teminat devirlerinin vergisel muamelesi

Sürenin Vergisel Etkisi

Sözleşme süresinin uzaması veya kısalmasının istisnaların devamlılığına yansması

*: Özellikle hakkına yasal takip süreci başlamış ve varlıkları üzerinde haciz bulunan borçlu, varlık satışı/devri yoluyla borç azaltma sürecinde yüksek tutarlı harçlarla karşı karşıya kalmaktadır. Öyle ki varlıkları borçlarını karşılayan borçlu dahi konmuş olan hacizler nedeniyle mali sorunlarına çözüm oluşturamama aşamasına gelebilmektedir. Oysa FYYS süreci, haciz kaldırmada harç muafiyeti ve uzun hukuki süreçlerin önüne geçerek borçlulara, varlıklarının satışı ya da devriyle borç azaltma / kapama sürecinde de büyük katkı sağlayabilmektedir.

VERGİSEL TEŞVİKLER

Yapılandırmanın Maliyetini Hafifleten Kalkan

FYY sürecinin bankalar ve borçlular açısından caydırıcı olmaktan çıkmasına neden olan en önemli unsurlardan biri, sürece özgü kapsamlı vergi istisnalarıdır. Bu istisnalar, İstanbul Yaklaşımı döneminde 4743 sayılı Kanun ile sağlanan teşviklerin, günümüz FYY sisteminde yeniden ve genişletilmiş biçimde hayata geçirilmiş hâlidir.

İstisna Kapsamındaki Vergi Türleri

<u>Vergi/Kesinti Türü</u>	<u>İstisnanın Kapsamı</u>
Harç	Yapılandırma sürecinde yapılan işlemlerde harçlardan muafiyet
Damga Vergisi	FYYS ve ilgili belgelerin damga vergisinden istisnası
BSMV	Bankaların yapılandırma gelirlerinin BSMV'den istisnası
KKDF	Yapılandırma kapsamındaki kredilerin KKDF kesintisinden muafiyeti
Kurumlar Vergisi	KVK m. 5/1-f uyarınca varlık devirlerinin istisnası
KDV	KDVK m. 17/4-r uyarınca ilgili işlemlerin istisnası

Varlık Devirlerindeki Özel Önem

Bu istisnalar arasında özellikle taşınmaz devirlerine ilişkin kurumlar vergisi ve KDV istisnası, pratikte büyük önem taşır: bir şirketin borcunu kapatmak amacıyla gayrimenkulünü alacaklı bankaya devretmesi, normal şartlarda ağır bir vergi yüküyle karşılaşacakken, FYY kapsamında yapıldığında bu maliyetten arındırılmış olur. Bu, "kredileri aynı değerler karşılığında kısmen veya tamamen tasfiye etme" imkânının (İstanbul Yaklaşımı'ndan beri süregelen bir araç) fiilen uygulanabilir olmasını sağlayan kritik bir teşviktir.

Vergisel Teşvikin Süreye Bağlılığı

Bu istisnaların uygulanabilirliği, doğrudan 5411 sayılı Kanun'un geçici 32. maddesinin yürürlük süresine bağlıdır. Bu süre 28.12.2025 tarihinden itibaren iki yıl uzatılarak 28.12.2027'ye taşınmıştır. Bu nedenle, FYYS'lerin istisna kapsamında kalabilmesi için sürecin bu takvime uygun planlanması büyük önem taşır. Avukatlık pratiğinde, sürenin dolmasına yakın başvurularda "vergisel penceredeki daralma" mutlaka müvekkile hatırlatılmalıdır.

Kanuni Dayanağın Kırılmalılığı

Doktrinde dikkat çekilen bir husus, İstanbul Yaklaşımı döneminde vergi istisnalarının 4743 sayılı Kanun gibi özel bir kanunla düzenlenmiş olmasına karşın, 2018 sonrası sistemde benzer kapsamlı bir özel kanunun başlangıçta bulunmamasıydı. Bu eksiklik zamanla ilgili vergi kanunlarındaki münferit istisna hükümleriyle (KVK, KDVK) giderilmiştir. Bu, FYY'nin vergisel teşvik yapısının, konkordatodaki nispeten daha istikrarlı İİK temelli sisteme kıyasla, dönemsel Cumhurbaşkanlığı kararlarına ve münferit vergi kanunu değişikliklerine daha bağlı, dolayısıyla daha izlemeye muhtaç bir yapı olduğunu gösterir.

Vergi Danışmanlığının Sürece Entegrasyonu

Bu kırılmalılık nedeniyle, FYY sürecini yürüten hukuk ekibinin, süreç boyunca bir vergi danışmanı ile eşgüdümlü çalışması önerilir. Özellikle varlık devri veya iştirake çevirme gibi işlemler planlanıyorsa, işlemin gerçekleştirileceği tarihte ilgili istisnanın hâlâ yürürlükte olup olmayacağının teyidi, işlem takviminin belirlenmesinde belirleyici bir unsurdur.

8- BAŞARISIZLIK SENARYOLARI

Yapılandırma Bozulduğunda Ne Olur?

Ödeme Planının Bozulması

Borçlunun taahhütlerini yerine getirememesi hâlinde sözleşmenin ve tarafların hukuki durumunda ortaya çıkan sonuçlar

Tasarrufun İptali Riski

FYY kapsamında yapılan işlemlerin sonradan iflas veya konkordato sürecinde iptal davasına konu olma ihtimali

Erken Uyarı Göstergeleri

Yapılandırmanın bozulma riskini önceden işaret eden mali ve operasyonel emareler

BAŞARISIZLIK SENARYOLARI

Yapılandırma Bozulduğunda Ne Olur?

FYY, mahkeme denetimi olmaksızın yürüyen esnek bir süreç olsa da bu esneklik bir bedel taşır. Sürecin başarısız olması hâlinde devreye girecek koruma mekanizmaları, konkordatodakinden daha sınırlı ve daha az öngörülebilirdir. Bu bölüm, yapılandırmanın çöktüğü senaryolarda ortaya çıkabilecek hukuki riskleri ve olası çıkış yollarını ele almaktadır.

Ödeme Planının Bozulması

FYYS'de öngörülen geri ödeme takviminin aksaması, konkordatodaki mühletin kaldırılmasına benzer bir sonuç doğurur. Ancak burada bunu tetikleyen bir mahkeme kararı değil, sözleşmede tanımlanan temerrüt hükümleridir. Temerrüde düşen borçlu karşısında alacaklı bankalar, sözleşmede öngörülen yaptırımları (örneğin, tanınan vadelerin muaccel hâle gelmesi, teminatların nakde çevrilmesi) doğrudan uygulayabilir. Bu, konkordatodaki "mühletin kaldırılması ve iflasa geçiş" sürecine kıyasla çok daha hızlı ve doğrudan işleyen bir mekanizmadır.

Örnek Senaryo: Başarısızlık Kademesi

Bir tekstil şirketi, FYYS kapsamında 36 aylık bir ödeme planına bağlanmıştır. On sekizinci ayda ihracat gelirlerindeki beklenmedik düşüş nedeniyle iki taksit art arda ödenememiştir. Sözleşmedeki temerrüt hükmü gereği vadeler muaccel hâle gelmiş, bankalardan biri teminat olarak alınan ticari işletme rehnini nakde çevirme sürecini başlatmıştır. Şirket, kalan bankalarla acil revizyon müzakeresine girmiş, ancak üç aylık AKK müzakeresi sonuçsuz kalınca konkordatoya başvurmuştur. Bu örnek FYY'de erken uyarı sinyallerinin bankalarla proaktif paylaşılmamasının, geri dönüşü zor bir kademeli çöküşe yol açabileceğini göstermektedir.

Tasarrufun İptali Davaları Riski

FYY sürecinde şirketin varlık devirleri, teminat tesisleri veya borç yapılandırma işlemleri, süreç başarısız olup şirket iflas ederse, İİK'nın tasarrufun iptaline ilişkin hükümleri (İİK m. 277 vd.) kapsamında geriye dönük incelemeye konu olabilir. Bu risk, özellikle FYY kapsamında yapılan taşınmaz devirleri veya rehin tesisleri açısından önem taşır; eğer bu işlemler şirketin mali durumu kötüleşmişken ve belirli alacaklıları kayırıcı biçimde yapılmışsa, iflas idaresi veya diğer alacaklılar tarafından iptal davasına konu edilebilir. Bu nedenle "şeffaf belgelenmiş karar alma" ilkesi, yalnızca yönetim kurulu sorumluluğu değil, aynı zamanda tasarrufun iptali riskine karşı da koruyucu işlev görür.

Konkordatoya Geçiş İhtimali

FYY'nin başarısız olması hâlinde borçlunun önündeki doğal çıkış yollarından biri konkordatoya başvurmaktır. Ancak burada dikkat edilmesi gereken kritik bir sıralama kuralı vardır: FYY süreci, borçlunun henüz konkordato ilan etmemiş veya iflas etmemiş olmasını ön koşul olarak arar — yani FYY'den konkordatoya geçiş mümkünken, konkordato ilan edilmiş bir borçlunun FYY kapsamına yeniden alınması mümkün değildir. Bu tek yönlü geçiş kuralı, avukatlık pratiğinde stratejik bir sıralama kararını gerektirir: "Önce FYY'yi deneyelim, olmazsa konkordatoya geçeriz" yaklaşımı hukukten tutarlıyken, tersi mümkün değildir.

Yönetim Kurulu Üyelerinin Şahsi Riski

FYY başarısız olup iflas gerçekleştiğinde, TTK m. 553 sorumluluğu somut bir tehdit hâline gelir. Özellikle İstanbul BAM 43. HD'nin 2025/372 sayılı kararı ışığında, yönetim kurulunun FYY sürecindeki kararları (hangi bankayla ne şartlarda anlaşıldığı, hangi teminatın verildiği) sonradan mercek altına alınabilir. Bu nedenle sürecin başından itibaren "başarısızlık ihtimaline karşı belgeleme disiplini" kurulması, yalnızca bir temkin tedbiri değil, doğrudan yönetim kurulu üyelerinin şahsi malvarlığını koruyan bir stratejidir.

Erken Uyarı ve Revizyon İhtiyacı

Konkordatodaki revizyon mantığına paralel olarak FYY sürecinde de nakit akış projeksiyonlarının gerçekleşmemesi, piyasa koşullarının değişmesi gibi nedenlerle sözleşmenin yeniden müzakere edilmesi gerekebilir. Ancak konkordatodan farklı olarak burada revizyon, mahkeme onayına değil doğrudan AKK üyeleriyle yeniden müzakereye tabidir. Bu da erken uyarı sinyallerinin (aksayan tahsilat, düşen satış hacmi) bankalarla proaktif paylaşılmasını, sürecin gizli tutulmasından çok daha kritik hâle getirir.

Erken Uyarı Göstergeleri

- Nakit akış projeksiyonunda üst üste iki dönem sapma yaşanması,
- Stok devir hızında veya alacak tahsilat süresinde belirgin bozulma,
- Kilit müşteri veya tedarikçi kaybı,
- Döviz kuru veya faiz oranlarında yapılandırma varsayımlarını aşan hareketler,
- Sektörel talepte beklenmedik daralma...

9- SONUÇ

Üç Rejim Köprüsü

Üç Rejim Karşılaştırma Tablosu

FYY, konkordato ve iflasın temel unsurlarının tek tabloda bütüncül karşılaştırılması

Akademik Bağlam

Üç rejim arasındaki ilişkinin doktrin ve tez çalışmaları açısından taşıdığı önem

İleriye Dönük Gözlem

FYYÇA'sının uzun vadede kalıcı bir yasal çözüme evrilmesi

SONUÇ: ÜÇ REJİM ARASINDA BİR HARİTA

Konkordato — Finansal Yeniden Yapılandırma — İflas

Bu el kitabı boyunca ele aldığımız Finansal Yeniden Yapılandırma, tek başına bir kurum olarak değil, Türk hukukunun borçlu-alacaklı ilişkilerini düzenleyen daha geniş bir yelpazenin parçası olarak anlaşılmalıdır. Bu yelpazenin bir ucunda mahkeme dışı, hızlı ve gizli yürüyen FYY; ortasında mahkeme gözetiminde, kolektif ve şeffaf işleyen konkordato (bkz. Prospektüs 1); diğer ucunda ise borçlunun ekonomik varlığının sona erdiği, tasfiye odaklı iflas rejimi yer alır. Üç rejim de aynı temel soruya farklı yanıtlar verir: borçlunun ekonomik krizini, alacaklıların menfaatiyle nasıl dengeleriz?

Üç Rejim Karşılaştırma Tablosu

Eksen	FYY	Konkordato	İflas
Amaç	Kurtarma	Kurtarma	Tasfiye
Muhatap	Finansal kuruluşlar	Tüm alacaklılar	Tüm alacaklılar
Denetim	AKK / Hakem Kurulu	Mahkeme / Komiser	İflas İdaresi / Mahkeme
Koruma	Sözleşmesel	Mühlet (otomatik)	Tasfiye süreci
Açıklık	Gizli	Kamuya açık	Kamuya açık

Neden Bu Sıralama Önemli

Bu tek yönlü geçişkenlik (FYY → Konkordato → İflas), aslında Türk hukukunun krize giren şirketlere sunduğu kademeli bir "aciliyet merdiveni" olarak okunabilir. Bir avukatın müvekkiline doğru rejimi önerebilmesi için, yalnızca şirketin bugünkü mali tablosunu değil, alacaklı profilinin yapısını (bankalar mı ağırlıklı, yoksa çok parçalı bir alacaklı tabanı mı var?), zamana duyarlılığı (hızlı ve sessiz bir çözüm mü gerekli, yoksa kapsamlı bir koruma kalkını mı?) ve yönetim kurulunun risk toleransını (mahkeme denetimi güvencesi mi, yoksa doğrudan müzakere esnekliği mi tercih ediliyor?) birlikte değerlendirmesi gerekir.

Akademik Bağlam: Üç Rejimin Karşılaştırmalı Analizi

Bu üç rejimin sistematik karşılaştırması- özellikle FYY ile konkordatonun birlikte veya art arda uygulanabilirliği meselesi - Türk hukuk doktrininde henüz olgunlaşmakta olan bir tartışma alanıdır. Bankacılar Dergisi'nde Budak ve Yağcı'nın "Konkordato ve Finansal Yeniden Yapılandırma" başlıklı çalışması gibi kaynaklar, bu iki kurumun aynı borçlu için sırayla veya paralel uygulanabilirliğini tartışmaktadır. Bu tartışma, konkordato-FYY-iflas rejimlerinin karşılaştırmalı bir çerçevede ele alındığı akademik çalışmalar için verimli bir zemin sunmaktadır.

İleriye Dönük Gözlem

FYY mevzuatının 2001'den bugüne geçirdiği evrim, sistemin sabit değil uyarlanabilir olduğunu göstermektedir. Geçici 32. maddenin periyodik olarak uzatılması ihtiyacı, uzun vadede kalıcı bir yasal çözümün (örneğin süresiz bir düzenlemenin) tartışılmasını gündeme getirebilir. Bu, akademik çalışmalar için de üzerinde durulmaya değer bir başlıktır. Mahkeme dışı yeniden yapılandırma rejimlerinin, konkordatoya kıyasla neden hâlâ "geçici" bir yasal zeminde durduğu sorusu, karşılaştırmalı hukuk açısından ilgi çekicidir.

Kapanış

Finansal Yeniden Yapılandırma, "mahkeme kapısına gitmeden önce son bir şans" olarak tasarlanmış, ama aynı zamanda kendi iç disiplini (Hakem Kurulu, TTK m. 553 sorumluluğu, tasarrufun iptali riski) taşıyan olgun bir hukuki kurumdur. Konkordato El Kitabı'nda vurguladığımız "dürüst borçlu" ilkesi burada da geçerliliğini korur — yalnızca muhatabı mahkeme değil, doğrudan bankalar ve nihayetinde kendi yönetim kurulu üyeleridir. Bu iki el kitabını birlikte okuyan bir borçlu veya danışmanı, artık krizin hangi aşamasında hangi kapının çalınması gerektiğine dair daha net bir harita elinde bulunduracaktır.

Çalışmalarınızda başarılar dilerim!

GÜLSEREN ÖNGÜN

Avukat

10- UYGULAYICI KONTROL LİSTELERİ

Sürecin Her Aşaması İçin Pratik Rehberler

Başvuru Öncesi

FFYY başvurusuna hazırlık aşamasında tamamlanması gereken hukuki ve mali kontrol noktaları

FYYS Müzakeresi

Sözleşme müzakeresi sırasında borçlu ve danışmanlarının dikkat etmesi gereken hususlar

Belgeleme ve Erken Uyarı

Süreç boyunca tutulması gereken kayıtlar ile risk göstergelerinin izlenmesine yönelik pratik öneriler.

UYGULAYICI KONTROL LİSTELERİ

Sürecin Her Aşaması İçin Pratik Rehberler

Bu bölüm, el kitabının önceki bölümlerinde ele alınan hukuki çerçeveyi, günlük pratikte doğrudan kullanılabilecek kontrol listelerine dönüştürmektedir. Listeler, sürecin dört kritik aşamasına göre gruplandırılmıştır: başvuru öncesi hazırlık, FYYs müzakeresi, yönetim kurulu belgeleme disiplini ve başarısızlık riskinin erken izlenmesi.

1. Başvuru Öncesi Kontrol Listesi

- Son üç yıla ait bağımsız denetim raporları güncel ve eksiksiz mi?
- Nakit akış projeksiyonu, gerçekçi ve muhafazakâr varsayımlarla hazırlandı mı?
- Tüm alacaklı kuruluşların listesi, güncel bakiyeleriyle birlikte çıkarıldı mı?
- Şirketin toplam finansal borcu, Büyük/Küçük Ölçekli eşik karşısında doğru sınıflandırıldı mı?
- Yönetim kurulunun sürece ilişkin yetkilendirme kararı alındı mı ve tutanağa işlendi mi?
- Mevcut teminat yapısı (ipotek, rehin, kefalet) tam olarak dokümente edildi mi?
- Şirket hakkında iflas kararı bulunmadığı teyit edildi mi?

2. FYYs Müzakeresinde Dikkat Edilecek Hususlar

- Temerrüt hükümleri, mümkün olduğunca ayrıntılı ve kendi kendine yeterli (self-executing) kaleme alındı mı?
- Bileşik faiz yasağına sözleşme metninde açıkça atıf yapıldı mı?
- Gizlilik yükümlülüğüne ilişkin ayrı bir hüküm veya ek sözleşme düzenlendi mi?
- Teminat taleplerinin (özellikle şahsi kefalet) şirket menfaati ile yönetici riski dengesi değerlendirildi mi?
- İzleme kriterleri (raporlama sıklığı, içeriği) net ve ölçülebilir biçimde tanımlandı mı?

3. Yönetim Kurulu Belgeleme Kontrol Listesi

- Her önemli karar (varlık satışı, teminat verme, yeni borçlanma) ayrı bir toplantı tutanağına işlendi mi?
- Kararın gerekçesi, bağımsız uzman görüşleriyle desteklendi mi?
- Kararı alan üyelerin şahsi menfaat çatışması bulunmadığı tutanakta belirtildi mi?
- Alternatif senaryoların (örneğin konkordato veya tasfiye) değerlendirildiğine dair not tutuldu mu?
- Kararlar, genel kurula veya ortaklara şeffaf biçimde sunuldu mu (İstanbul BAM 2025/372 kararı ışığında)?

4. Erken Uyarı ve Revizyon Kontrol Listesi

- Nakit akış projeksiyonu ile gerçekleşen rakamlar aylık olarak karşılaştırılıyor mu?
- Sapma tespit edildiğinde, ilgili AKK üyelerine proaktif bildirim yapılıyor mu?
- Revizyon ihtiyacı doğduğunda, müzakere süreci vakit kaybetmeden başlatılıyor mu?
- Konkordatoya geçiş ihtimaline karşı, "geç kalınmadan" harekete geçilebilecek bir iç karar mekanizması tanımlı mı?
- Tasarrufun iptali riskine karşı, kritik işlemler (varlık devri, teminat tesisi) bağımsız değerlendirmeye destekleniyor mu?

Kapanış Notu

Bu kontrol listeleri, hukuki bir garanti değil, pratik bir disiplin aracıdır. FYY sürecinin mahkeme denetiminden yoksun doğası, bu tür sistematik özdenetim mekanizmalarını, konkordatodakinden daha da kritik hâle getirmektedir. Listelerin düzenli aralıklarla (örneğin üç ayda bir) gözden geçirilmesi, hem sürecin başarı ihtimalini artırır hem de yönetim kurulu üyelerinin şahsi sorumluluk riskini azaltır.

EK 1: KRONOLOJİ

Finansal Yeniden Yapılandırmanın Türkiye'deki Yasal Gelişim Çizgisi

2001: Türkiye'de yaşanan ekonomik kriz, bankacılık sektöründe sistemik bir borç sorunu doğurur.

2002 (4743 sayılı Kanun): İstanbul Yaklaşımı'nın yasal zemini oluşturulur; 11.04.2002 tarih ve 24723 sayılı Resmî Gazete'de uygulama yönetmeliği yayımlanır.

2006 (5569 sayılı Kanun): KOBİ'lere özgü mali sektör borç yapılandırması düzenlenir (27.12.2006).

2007: 5569 sayılı Kanun'a dayalı uygulama yönetmeliği 31.01.2007 tarih ve 26420 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanır.

2018: FYY, 5411 sayılı Kanun'un geçici 32. maddesine dayanan kalıcı bir mekanizmaya dönüştürülür (15.08.2018 tarihli Yönetmelik).

2019: Yönetmelikte değişiklik yapılır (12.09.2019).

2021: TBB Büyük ve Küçük Ölçekli Çerçeve Anlaşmaları revize edilir (Temmuz 2021); Kamuoyu Duyurusu 05.11.2021 tarihinde yayımlanır.

2025: Geçici 32. madde süresi 25.12.2025 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 28.12.2027'ye kadar uzatılır.

2025 (Yargı): İstanbul BAM 43. Hukuk Dairesi, yönetim kurulu ibrasının kapsamına ilişkin 2021/1466 E. – 2025/372 K. sayılı kararını verir (20.03.2025).

2027: Geçici 32. maddenin mevcut uzatma süresinin sona ereceği tarih (28.12.2027) — bu tarihe kadar sürecin ve vergisel teşviklerin takibi önem taşır.

EK 2: SIKÇA SORULAN SORULAR

Uygulamada En Çok Karşılaşılan Sorulara Kısa Yanıtlar

FYY başvurusu için mahkemeye gitmem gerekir mi?

Hayır. FYY, tanımı gereği mahkeme dışı bir süreçtir. Başvuru doğrudan en yüksek alacaklı bankalardan birine yapılır. Mahkeme, sürecin hiçbir aşamasında taraf değildir.

FYY sürecindeyken bankalar icra takibi başlatabilir mi?

Evet, teorik olarak başlatabilir ancak uygulamada pek rastlanan bir durum değildir. Çerçeve anlaşması imzalamış olan bankaların icra takibi başlatmaları beklenmez. Alacaklılar, geçmişten başlattıkları takipler için usuli işlemlere devam eder.

Bu süreçte Durumun Korunması Prensibi uygulanır. Üçüncü şahıslar tarafından açılan takipler de tek başına FYY sürecini sonlandırmak için yeterli olmaz, borçluya takibin sonlandırılması için 30 günlük süre verilir.

FYY'de konkordato gibi otomatik bir takip yasağı yoktur. Ancak Çerçeve Anlaşması'na taraf olan bankaların bu yönde hareket etmesi, sektörel itibar disiplini nedeniyle pratikte nadirdir.

Ticari tedarikçilerimin alacaklarını da FYY kapsamına alabilir miyim?

Hayır diyemiyoruz. Diğer alacaklılar da şartları kabul ederek sürece dahil olabilirler. FYY genel olarak bankalar, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri gibi finansal kuruluşları kapsar. İstisnai olarak talep edenler haricinde süreçle beraber genel anlamda ticari tedarikçi, çalışan veya kamu alacaklarının dahil edildiği kapsamlı bir çözüm isteniyorsa konkordato değerlendirilmelidir (bkz. Bölüm 3).

FYY başarısız olursa doğrudan iflasa mı sürüklenirim?

Hayır, zorunlu değildir. FYY'nin başarısız olması hâlinde borçlu, henüz konkordato veya iflas ilan etmemiş olmak kaydıyla konkordatoya başvurabilir. İflas, ancak konkordato da başarısız olursa veya hiç denenmezse gündeme gelen son aşamadır.

Yönetim kurulu üyesi olarak FYY kararlarından şahsen sorumlu tutulabilir miyim?

Kararlarınızı şahsi menfaat gütmekten, yeterli bilgiyle ve şirket menfaatine dürüstçe inanarak aldığınızı gösterebiliyorsanız, İş Adamı Kararı İlkesi sizi büyük ölçüde korur. Bu korumadan yararlanmanın anahtarı, kararların sonucundan değil, alınma sürecinin şeffaf belgelenmişliğinden geçer (bkz. Bölüm 6 ve Bölüm 10 Kontrol Listeleri).

Hakem Kurulu kararına uymayan bir banka olursa ne yapabilirim?

Mevzuatta doğrudan bir yaptırım öngörülmemiştir; ancak sözleşmenizde temerrüt hükümlerini ayrıntılı ve kendi kendine yeterli şekilde kaleme aldıysanız, bu hükümlere dayanarak hareket edebilirsiniz. Ayrıca bankanın TBB üyesi olması nedeniyle sektörel itibar baskısı fiilî bir uyum mekanizması sağlar (bkz. Bölüm 5).

FYY imzalanmasının ne kadar sürmesini beklemeliyim?

AKK, başvuru tarihinden itibaren 90 gün içinde yeniden yapılandırma kararı oluşturmadığı takdirde süreç sona erer. AKK'ya üye Alacaklı Kuruluşlar'ın alacak toplamının 2/3'ünün ve Alacaklı kuruluşların en az ikisinin aynı yönde kararı ile süreç, en fazla 90 gün süreyle uzatılabilir.

EK 3: ÖRNEK SÖZLEŞME MADDESİ ŞABLONLARI FYYS Müzakeresinde Kullanılabilecek Taslak İfadeler

Aşağıdaki şablon ifadeler, Bölüm 3'te ele alınan zorunlu unsurların sözleşme diline nasıl aktarılabileceğine dair örnek niteliğindedir. Her somut olayda, borçlunun ve alacaklı kuruluşların özel koşullarına göre uyarlanması gerekir; bu maddeler doğrudan kullanıma hazır bir sözleşme değil, müzakerenin başlangıç noktası olarak tasarlanmıştır.

Temerrüt Tanımı Şablonu Örnek Madde — Temerrüt

"Borçlu'nun işbu Sözleşme'de öngörülen herhangi bir taksit ödemesini vade tarihinden itibaren [—] iş günü içinde gerçekleştirmemesi, temerrüt hâli olarak kabul edilir. Alacaklı Kuruluş, temerrüt hâlinin oluştuğunu Borçlu'ya yazılı olarak bildirir. Borçlu'ya bildirim tarihinden itibaren [—] gün içinde temerrüdü giderme hakkı tanınır. Bu süre içinde temerrüdün giderilmemesi hâlinde, Alacaklı Kuruluş işbu Sözleşme'de tanınan vadeleri muaccel kılma hakkına sahiptir."

Bileşik Faiz Yasağına Atıf Şablonu Örnek Madde — Faiz Hesaplaması

"İşbu Sözleşme kapsamında hesaplanacak kanuni faiz ve temerrüt faizine, 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun'un ilgili hükümleri uyarınca bileşik faiz yürütülmez. Taraflar, faiz hesaplamasının basit faiz esasına göre yapılacağını kabul ve beyan eder."

Gizlilik Hükümü Şablonu Örnek Madde — Gizlilik

"Taraflar, işbu Sözleşme kapsamında birbirlerine veya üçüncü kişilere ilişkin edindikleri her türlü ticari, mali ve hukuki bilgiyi gizli tutmayı, bu bilgileri işbu Sözleşme'nin amacı dışında kullanmamayı ve üçüncü kişilerle paylaşmamayı kabul eder. Bu yükümlülük, işbu Sözleşme'nin sona ermesinden itibaren [—] yıl süreyle geçerliliğini korur."

İzleme ve Raporlama Şablonu Örnek Madde — İzleme

"Borçlu, işbu Sözleşme süresince her ayın ilk [—] iş günü içinde, bir önceki aya ait nakit akış gerçekleşme raporunu ve ilgili mali tabloları Alacaklı Kuruluşlar'a sunmakla yükümlüdür. Nakit akış projeksiyonundan % [—]'i aşan sapma hâlinde, Borçlu durumu derhâl Alacaklı Kuruluşlar'a bildirir ve [—] gün içinde bir revizyon toplantısı talep edebilir."

Yönetim Kurulu Yetkilendirme Kararı Şablonu Örnek Yönetim Kurulu Kararı

"Şirketimizin finansal yükümlülüklerinin 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun geçici 32. maddesi ve ilgili Çerçeve Anlaşması çerçevesinde yeniden yapılandırılması amacıyla Alacaklı Kuruluşlar nezdinde başvuruda bulunulmasına, bu kapsamda gerekli belge ve bilgilerin hazırlanmasına, sürecin bağımsız denetim kuruluşu [—] tarafından değerlendirilmesine ve Yönetim Kurulu Başkanı/[—]'nin sürecin yürütülmesi için yetkilendirilmesine, üyelerin oybirliğiyle/oyçokluğuyla karar verilmiştir."

Bu şablonların her biri, Bölüm 10'deki ilgili kontrol listeleriyle birlikte kullanıldığında hem müzakere sürecini hızlandırır hem de Bölüm 6'da ele alınan yönetim kurulu belgeleme disiplinine somut bir çerçeve kazandırır.

KAYNAKÇA**Bu El Kitabının Hazırlanmasında Yararlanılan Temel Kaynaklar**

- 5411 sayılı Bankacılık Kanunu, Geçici Madde 32.
- 4743 sayılı Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun.
- 5569 sayılı Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Mali Sektöre Olan Borçlarının Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun.
- Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarının Onaylanması, Kabulü ve Uygulanmasına İlişkin Genel Şartlar Hakkında Yönetmelik (11.04.2002 t., 24723 s. RG).
- Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yönetmelik (15.08.2018 t. RG ve sonraki değişiklikler).
- Türkiye Bankalar Birliği, Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması (Büyük Ölçekli Uygulama), Temmuz 2021.
- Türkiye Bankalar Birliği, Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması (Küçük Ölçekli Uygulama), Temmuz 2021.
- İİK (2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu), m. 277 vd. ve m. 285 vd.
- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, m. 553.
- 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun.
- 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, m. 5/1-f.
- 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu, m. 17/4-r.
- İstanbul BAM 43. Hukuk Dairesi, 2021/1466 E. – 2025/372 K. sayılı ilamı (20.03.2025).
- Budak, A. C. / Yağcı, İ., "Konkordato ve Finansal Yeniden Yapılandırma", Bankacılar Dergisi.
- Gülseren Öngün, Konkordato El Kitabı (Prospektüs Sayı 1), 2026.

İletişim

Ayla Şababoğlu

ayla.sabab@gmail.com

[linkedin.com/in/ayla-%C5%9Fababo%C4%9Flu-642367318/](https://www.linkedin.com/in/ayla-%C5%9Fababo%C4%9Flu-642367318/)

Emekli Bankacı (27 yıl Kıdem)
HALKBANK Kredi Risk Takip Bölüm Müdürü

Ankara Üniversitesi
Siyasal Bilimler Fakültesi / **İktisat -1990**

Telefon : +90 507 646 11 55

Gülseren Öngün

hello@gulserenongun.com

[linkedin.com/in/gulseren-ongun-094084110/](https://www.linkedin.com/in/gulseren-ongun-094084110/)

Gülseren Öngün Avukatlık Bürosu

Ankara : Gaziosmanpaşa Mah. Attar Sokak 11/6 Çankaya 06680

Telefon : +90 312 436 04 12

www.gulserenongun.com

hello@gulserenongun.com

[linkedin.com/company/gulseren-ongun-avukatlik-burosuna](https://www.linkedin.com/company/gulseren-ongun-avukatlik-burosuna)

GÜLSEREN ÖNGÜN
AVUKATLIK BÜROSU

Bu Rehber, yalnızca bilgilendirme amacıyla 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ve Türkiye Barolar Birliği Meslek Kuralları ile avukatlara yönelik reklam yasağı düzenlemelerine uygun olarak hazırlanmıştır. Rehberde yer alan bilgi, yorum ve değerlendirmeler, herhangi bir somut olay özelinde verilmiş hukuki görüş veya danışmanlık niteliğinde değildir. Rehberde yer alan bilgi, yorum ve değerlendirmelere dayanarak herhangi bir işlem yapılması durumunda doğabilecek zararlardan Gülseren Öngün Avukatlık Bürosu ve Avukat Gülseren Öngün sorumluluk kabul etmemektedir. Bu rehber yalnızca kişisel ve kurumsal farkındalık amacıyla hazırlanmış olup, profesyonel hukuki danışmanlık hizmetinin yerine geçmez.

Bu rehberde yer alan tüm metin, grafik, tablo ve diğer içeriklerle birlikte Gülseren Öngün Avukatlık Bürosu logosu da dahil olmak üzere tüm fikri mülkiyet hakları Gülseren Öngün Avukatlık Bürosu' na aittir. Bu içerikler önceden yazılı izin alınmaksızın ticari amaçlarla kullanılamaz ya da değiştirilemez. Ancak kaynak gösterilmek kaydıyla rehberin tamamı veya bir kısmı kişisel, kurumsal ya da eğitim amaçlarıyla paylaşılabilir, çoğaltılabilir.

Bu rehber hakkında detaylı bilgi almak ya da görüşlerinizi paylaşmak isterseniz bize aşağıdaki iletişim kanallarından ulaşabilirsiniz:
hello@gulserenongun.com